

คณะพยาบาลศาสตร์ก่อการณ์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ONE PAGE INFORMATION

เกร็ดความรู้จากการประชุม/อบรม การพยาบาลเวชปฏิบัติทันยุค

พยาบาลเวชปฏิบัติ : การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับปฐมภูมิ

การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพระดับปฐมภูมิ (Health Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการในการระบุสิ่งก่ออันตรายหรือปัจจัย สาเหตุ การประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อป้องกันการเกิดโรคหรือการบาดเจ็บก่อนที่จะเกิดโรค (Primary prevention) ของประชาชนในชุมชน ช่วยให้การดำเนินโปรแกรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะเกิดโรคต่าง ๆ ที่อาจจะพัฒนาเป็นภาวะเรื้อรังหรือโรคที่ต้องการการรักษาในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ

๑. เพื่อระบุปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพรายบุคคล
๒. เพื่อจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อนเกิดโรค
๓. เพื่อลดจำนวนการเจ็บป่วยโรคเรื้อรังที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงที่ป้องกันได้
๔. เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านการดูแลสุขภาพ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ

๑. การระบุสิ่งก่ออันตราย

สิ่งก่ออันตราย หมายถึง อะไรก็ได้ที่มีโอกาสก่อให้เกิดอันตรายหรือการเจ็บป่วยต่อบุคคล เช่น สถานที่ พื้นที่ สถานการณ์ หรือพฤติกรรมปฏิบัติ ประกอบด้วย

สิ่งก่ออันตรายในงาน ได้แก่ เสียงดังทำให้เกิดประสาทหูเสื่อม รังสีทำให้เกิดมะเร็ง และความสั่นสะเทือนทำให้เมื่อยตัว

สิ่งก่ออันตรายนอกงาน/ทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ การประกอบอาชีพ ประวัติการเจ็บป่วย ประวัติบุคคลในครอบครัวเกี่ยวกับโรคเรื้อรัง เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน โรคทางเดินหายใจ มะเร็ง โรคปอด ปัญหาสุขภาพจิต และพฤติกรรม เช่น สูบบุหรี่ ดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สารเสพติด รับประทานอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ ดัชนีมวลกายเกิน ขาดการออกกำลังกาย และขาดการตรวจสุขภาพประจำปี

การระบุสิ่งก่ออันตราย เป็นกระบวนการค้นหาสิ่งก่ออันตรายที่อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาสุขภาพหรือการเจ็บป่วย วิธีการระบุสิ่งก่ออันตราย ประกอบด้วย การซักประวัติเพื่อค้นหาสิ่งก่ออันตราย การสำรวจสิ่งแวดล้อมที่บ้าน/ที่ทำงาน การตรวจสุขภาพ/ตรวจทางห้องปฏิบัติการ

๒. การประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับปฐมภูมิ

ข้อมูลจำเป็นที่ช่วยให้ผู้ให้บริการสุขภาพสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงของผู้รับบริการได้อย่างถูกต้อง สามารถใส่โปรแกรมการดูแลสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และป้องกันหรือชะลอการเกิดโรคที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยเสี่ยงทางพฤติกรรม การตรวจวัดค่าทางสุขภาพ การประเมินสุขภาพจิต การตรวจคัดกรองโรค การประเมินความเสี่ยงจากพันธุกรรม การให้คำแนะนำและการให้โปรแกรม การติดตามผลและการให้การดูแลต่อเนื่อง

ความท้าทายในการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ

ความท้าทาย : การขาดข้อมูลที่ครบถ้วน ขาดความร่วมมือจากผู้ป่วย

แนวทางแก้ไข : การสร้างความไว้วางใจ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล